

MATANAEV

Ročník VI.

1. 12. 2024

Číslo: 1

1. ADVENTNÁ NEDEĽA

R.: K tebe, Pane, dvíham svoju dušu.

Lk 21, 15 - 28. 34 - 36

Ježiš povedal svojim učeníkom: „Budú znamenia na slnku a mesiaci i na hviezdach a na zemi budú národy plné úzkosti a zmätku z hukotu mora a vlnobitia. Ľudia budú zmierať od strachu a očakávania toho, čo príde na svet, lebo nebeské mocnosti sa budú chvieť. Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať v oblaku s mocou a veľkou slávou.

Keď sa to začne diať, vzpriamte sa, zodvihnite hlavu, lebo sa blíži vaše vykúpenie.

Dávajte si pozor, aby vaše srdcia neot'áželi obžerstvom, opilstvom a starosťami o tento život, aby vás onen deň neprekvapil. Lebo príde ako osídlo na všetkých, čo bývajú na povrchu celej zeme. Preto bdejte celý čas a modlite sa, aby ste mohli uniknúť všetkému tomu, čo má prísť, a postaviť sa pred Syna človeka.“

Text by sme mohli rozdeliť na dve časti. Jedna hovorí o znameniach príchodu Syna človeka, druhá o jeho náhlom príchode. Môžeme tak v texte vnímať isté napätie. Na jednej strane sa hovorí o znameniach a rôznych udalostiach, ktoré budú predchádzať príchodu Syna človeka. Ježiš hovorí: „Keď sa toto začne diať...“ teda akoby potvrdzoval, že prídu znamenia, podľa ktorých sa bude dať spoznať, kedy Syn človeka príde.

Dokonca, Ježiš hneď po týchto slovách používa príklad figovníka a stromov, ktorý liturgické čítanie vynecháva, a ktorý oddeľuje dve časti z nedeľného lekcionára. Keď stromy pučia, všetci vedia, že prichádza leto. Tak aj učeník, ktorý vidí tieto veci má vedieť, že „je blízko Božie kráľovstvo“.

Navyše, posledné slová tejto časti nadobúdajú dojem záveru: „Nepominie sa toto pokolenie, kým sa to všetko nestane. Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.“

Hneď na to však Ježiš pokračuje: „Dávajte si pozor ... aby vás onen deň neprekvapil.“ Tieto slová skôr navádzajú dojem, náhleho príchodu onoho dňa, teda bez náznakov, z ktorých by sa dal vybadať jeho príchod. Tento dojem umocňuje grécke slovo pagis, ktorého základný význam je „nástroj na chytanie zvery – pasca.“ Ľudia sa ocitnú v tom dni ako nič netušiacie zviera v pasci, z ktorej nemá šancu uniknúť. Preto je treba celý čas bdieť a modliť sa, lebo sa nebude dať na to pripraviť vopred.

Máme tu do činenia s dvoma pohľadmi na príchod Syna človeka. V Ježišovej dobe bola apokalyptická literatúra veľmi obľúbená. Tá dala zrod množstvu obrazov spojených s predstavami o konci sveta. Ten mal byť spojený s príchodom mesiášskej postavy, ktorá prinesie zničenie zla a nastolenie konečnej spravodlivosti s vytvorením nového neba a novej zeme. Táto výnimočná udalosť si vyžadovala výnimočné znamenia a sprievodné javy.

Takými boli napríklad zatmenie slnka a mesiaca, padanie hviezd, nebetrasenia a zemetrasenia, vojny a slávny príchod tejto mesiášskej postavy z nebeských sfér na oblakoch s doprovodom anjelov a podobne.

Zdá sa však, že Ježiš mal aj v tomto ohľade iné dôrazy, ktoré sa hlboko zakorenili v kresťanskom chápaní príchodu konca sveta. Spomeňme si, ako sa učeníci Ježiša pýtajú na znamenia príchodu konca chrámu. Tak vlastne Ježišove eschatologické reči v evanjeliách začínajú. Evanjelista sa v nich nevyhne použitiu apokalyptického slovníka a obrazov, ktoré boli kresťanským komunitám pravdepodobne blízke.

Avšak v konečnom dôsledku Ježišova reč je vystavaná tak, že dôraz je na tom, že je treba bdieť a byť pripravený, lebo Ježišov deň príde náhle. Otázka o znameniach sa nakoniec javí ako zbytočná. Ježiš to však nepovie priamo, ale postupne svojich poslucháčov k tomu dovedie.

Ďalšou charakteristikou týchto Ježišových eschatologických rečí je, že sa v nich neopisuje potrestanie nespravodlivých a odporcov prichádzajúceho Syna človeka, ako to bolo bežné pre tieto typy textov. Naopak, dôraz je na posolstve pre učeníkov. Pre nich táto udalosť nemá byť strašiakom, ale chvíľou, keď sa treba vzpriamiť a zodvihnúť hlavu, lebo sa blíži vykúpenie a momentom, keď sa treba postaviť pred Syna človeka.

Veľmi výstižne to vyjadril sv. Augustín: „Aká je to láska ku Kristovi, báť sa, aby neprišiel? Milujeme, a bojíme sa, aby neprišiel. Máme ho naozaj radi? Príde, a nevieš, kedy. Ale ak ťa nájde pripraveného, nijako ti neuškodí, že to nevieš.“